

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У ВНЗ УКРАЇНИ

О.А. Єрмоленко, канд. екон. наук, доцент

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

На світовому ринку вищої освіти для України наразі склалася вдала ситуація щодо співвідношення вартості та якості освіти, що є провідним критерієм у виборі місця навчання. Тому залучення на навчання іноземних громадян є запорукою розвитку ВНЗ України. Інтернаціоналізація сучасної вищої освіти зумовлює проблему адаптації іноземних студентів до нового мовного, соціального та навчального середовища. Кожний іноземний студент, що прибуває до ВНЗ України на навчання, є представником певної країни з особливою ментальністю, психологічним станом, своєрідним сприйняттям світу й нового соціокультурного середовища. Це необхідно враховувати для успішного керування навчально-виховним процесом у студентів-іноземців. Безперечно, організація успішної адаптації іноземних студентів сприяє їх швидшому включенню у студентське середовище, полегшує засвоєння основних норм інтернаціонального колективу, подолання «мовного бар'єру», посилення почуття академічної рівноправності [1]. Крім того, створення умов для отримання якісної освіти іноземцями в Україні безперечно сприятиме покращенню іміджу нашої країни, та надолуженню втраченого з роками освітнього потенціалу України [2].

Враховуючи кількість іноземних громадян, які навчаються в Україні, а також економічний ефект від їхніх прямих і непрямих інвестицій в економіку України [3] можна дійти висновку про велику роль іноземних громадян у розвитку української вищої освіти. Проте, слід зазначити, що організація їх успішного навчання потребує більшої уваги. Так, в ХНЕУ ім. С. Кузнеця розроблено комплекс заходів щодо організації якісного навчання іноземних громадян, серед яких найбільш значимими є такі:

- наявність відповідної організаційної бази, що дозволяє організувати набір, супровід, реєстрацію іноземних громадян для навчання в Україні. Ця функція покладена на деканат факультету підготовки іноземних громадян, структурні підрозділи якого спрямовані на виконання означених задач;

- забезпечення якісної і безперервної мовної підготовки, починаючи з підготовчого відділення, діяльність якого спрямована на підготовку іноземця на рівні володіння мовою навчання і фаховою термінологією на рівні, достатньому для подальшого навчання, а також можливість удосконалювати комунікативні можливості шляхом вивчення окремих дисциплін (майнорів) протягом усього періоду навчання без втрат у професійній підготовці;

- постійне вдосконалення і оновлення матеріальної бази університету. Важливу роль в організації навчально-виховного процесу відіграє матеріально-технічне обладнання навчальних кабінетів та лабораторій, у яких відбуваються заняття на підготовчому факультеті для іноземних громадян. Для самостійної роботи, виконання домашніх завдань студенти мають змогу вільно користуватися фондами бібліотеки (у тому числі електронними фондами). Наявне в університеті сучасне інформаційне навчальне середовище створює умови для використання сучасних технологій контролю і оцінки навчальних досягнень іноземних студентів;

- вільний доступ до навчальних ресурсів університету. В університеті функціонує сайт персональних навчальних систем, де кожен студент, пройшовши відповідну реєстрацію і отримавши кодове слово може одержати доступ до ресурсів кожного курсу, направляти завдання викладачеві, консультуватися, виконувати контрольні завдання і бачити результати оцінювання. Крім того, для іноземних студентів заочної форми навчання функціонує студентоцентрована персональна навчальна система, у якій студент при реєстрації одразу ж отримує перелік дисциплін з викладачами саме для своєї групи, що дуже зручно і дозволяє якісно підготуватися до заліково-екзаменаційної сесії;

- залучення іноземних студентів у суспільне життя університету, проведення культурних заходів. Іноземні студенти широко представлені в органах студентського самоврядування як факультетських і університетських (Молодіжна організація, студради гуртожитків) так і рівня міста і національних посольств). В університеті проводиться багато заходів, спрямованих на культурний обмін, національну взаємоповагу тощо;

- наявність адаптаційних процедур для пришвидшення асиміляції іноземних громадян у студентських колективах. В університеті іноземні студенти навчаються разом з українськими студентами, що сприяє кращій мовній і культурній адаптації, крім того поселення до гуртожитків здійснюється за факультетським принципом іноземних студентів з українськими студентами [4].

Таким чином, представлений комплекс заходів дає змогу іноземним студентам краще адаптуватися до умов навчання, що буде позитивно позначатися на якості результатів їх навчання.

Перелік посилань:

1. Щербяк Ю. А. Особливості адаптації іноземних студентів до навчання в Україні (на прикладі THEU) [Електронний ресурс] / Ю. А. Щербяк. – Режим доступу : dspace.tneu.edu.ua/ІНОЗЕМЦІ%20В%20УКРАЇНІ.docx
2. Дудченко М. О. Особливості навчання іноземних студентів у вищих навчальних закладах України [Електронний ресурс] / М. О. Дудченко, А. Ф. Артеменко, Л. Ю. Левченко, К. В. Васильєва, В. Б. Свиридюк // Світ медицини та біології. – 2013. – № 3 (39). – С. 158-160. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_med_2013_3%2839%29_51
3. Сайт Українського державного центру міжнародної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://intered.com.ua>.
4. Єрмаченко В. Вхідна мобільність як фактор розвитку сучасного вищого навчального закладу / В. Єрмаченко, О. Єрмоленко // Вища школа. – 2015. – № 9-10. – С. 59-69.

РОЛЬ ОБРАЗОВАНИЯ В ФОРМИРОВАНИИ И РАЗВИТИИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА

А.В. Карпенко, канд. экон. наук, доцент

М.А. Твердохлеб

Запорожский национальный технический университет

Для формирования конкурентоспособного человеческого капитала необходимы постоянные (пожизненные) инвестиции в здравоохранение, образование, науку, культуру и т.д. Именно от уровня развития отдельных элементов человеческого капитала (капитала здоровья и здорового образа жизни; капитала общего и специального образования; капитала подготовки на производстве; научного капитала; капитала культуры; обладание экономически значимой информацией; капитала миграции; мотивации экономической деятельности) зависит состояние национальной экономики.

Важным компонентом человеческого капитала также выступает мотивация. Причем современные тенденции являются такими, что на смену мотивации физического труда приходит мотивация интеллектуального. Это побуждает человека к саморазвитию и самоусовершенствованию, приобретению новых знаний и опыта, постоянному обновлению знаний, что в свою очередь приводит не только к возобновлению, но и к наращиванию человеческого капитала. Результатом такой мотивации выступает новая технология, новые товары, услуги, техника и другие средства труда.

Формирование человеческого капитала происходит на микроуровне: получение образования индивидом, приобретение практических навыков и опыта на рабочих местах [1]. Соответственно уровень образованности населения и продолжительность обучения (табл. 1) в современных условиях глобализации определяют конкурентоспособность человеческого капитала и в целом национальной экономики.

Таблица 1

Рейтинг стран по индексу уровня образования и продолжительности обучения за 2016 г.

Рейтинг	Страна	Индекс уровня образования	Продолжительность обучения (от начального до высшего образования), лет
1.	Австралия	0,932	20
2.	Дания	0,924	19
3.	Новая Зеландия	0,917	19
4.	Ирландия	0,907	19
5.	Норвегия	0,907	18
6.	Нидерланды	0,894	18
7.	Германия	0,893	17
8.	США	0,889	17
9.	Великобритания	0,885	18
10.	Канада	0,874	18
36.	Украина	0,799	16

Учитывая, что ранее результаты НТП появлялись в практике преимущественно раз в 10 лет, а сейчас в любых отраслях и сегментах рынка изменения происходят каждый год существует острая необходимость постоянного увеличения знаний для выполнения такой деятельности. Соответственно с расширением процессов глобализации, увеличением роли научно-технического прогресса и ростом количества инновационных изобретений продолжительность обучения постоянно возрастает. Т.е. институт образования становится важнейшим фактором развития человеческого капитала, поскольку выступает основой образовательной системы «обучение в течении всей жизни». Поэтому важная роль в современном мире отводится саморазвитию уже имеющихся качеств, знаний, умений.